

BE LAJME

BE QENDRA
Nëntor - 2024
BEQ-numër 96/2024

SAMITI I BASHKËSIVE POLITIKE EVROPIANE

Samiti i pestë i Bashkësisë Politike Evropiane është mbajtur më 7 nëntor të këtij viti në Budapest. Arsyeja e samitit ishin sfidat e sigurisë në Evropë, në kontekstin e luftës ruso-ukrainase, përshkallëzimi i konfliktit në Lindjen e Mesme, migrimet, paqëndrueshmëria ekonomike lidhur me energjinë, transportin, IT dhe shkëmbimin global. Udhëheqësit diskutuan gjithashtu për zgjedhjet e fundit në Shtetet e Bashkuara dhe marrëdhëniet midis Shteteve të Bashkuara dhe Evropës pas zgjedhjeve.

nevojën për veprime urgjente dhe vendimtare për arritjen e qëllimeve të përcaktuara.

Deklarata e rendit ka shtatë objektiva kryesore.

Rritja e përpjekjeve për të siguruar funksionimin e një tregu të vetëm të Bashkimit Evropian dhe marrja e "hapave vendimtarë" drejt një Unioni të Kursimeve dhe Investimeve deri në vitin 2026 dhe përparimi urgjent në ndërtimin e tregut të kapitalit të BE-së.

Politika industriale evropiane duhet të sigurojë zhvillimin e teknologjive që do të jenë kyçe në të ardhmen dhe në të njëjtën kohë të kapërcejë problemet e tranzicionit dhe të arrijë dekarbonizimin, thekson Deklarata.

Bashkimi Evropian duhet të thjeshtojë procedurat e tij burokratike dhe të sigurojë një kuadër rregullator të qartë dhe të thjeshtë për kompanitë, të forcojë industrinë e mbrojtjes dhe të qëndrojë në ballë të kërkimit dhe inovacionit globalisht.

Bashkimi Evropian duhet të ndjekë objektivin e dyfishtë të sovranitetit strategjik të energjisë dhe arritjes së neutralitetit klimatik deri në vitin 2050.

Më shumë informacion në:
[Budapest Declaration on the New European Competitiveness Deal - Consilium \(europa.eu\)](#)

Përmbajtja e lajmeve:

Samiti i Bashkësisë Politike Evropiane	1
Në fokus të Parlamentit Evropian	2
Parashikimi ekonomik i vjeshtës i KE	3
Vjenë: Viti i Demokracisë	3
Veprimtaritë parlamentare lidhur me çështjet evropiane	4-5
Buxheti i BE-së për vitin 2025	6
Grante strukturore për organizatat ndërkombëtare	6
Ndryshimet në Rregulloren Evropiane Kundër Shpyllëzimit	7
Zhdukja e dhunës ndaj grave	7
Edukimi dhe sporti përmes ERASMUS+	8
Përdorimi i tepërt i antibiotikëve	8
Rreziqet e përdorimit të inteligjencës artificiale	9
Danimarka dhe Suedia me strategji të reja të shkencës së jetës	9
Projektet e reja të zhvillimit ushtarak të BE-së	10
Direktiva e BE-së për Sigurimin e Automjeteve	10
Shpenzimet e kujdesit shëndetësor në Evropë	11
Kalendari i BE-së / Dhjetor 2024	11

Në samit morën pjesë përfaqësues nga 42 vende, duke përfshirë liderët të 24 vendeve anëtare të BE -së, ndërsa 18 të tjerët ishin nga shtetet e tjera dhe vendet kandidate për anëtarësim në BE.

Komuniteti politik evropian synon të kultivojë dhe praktikojë dialogun dhe bashkëpunimin politik për të adresuar problemet me interes të përbashkët dhe për të forcuar sigurinë, stabilitetin dhe prosperitetin e kontinentit evropian. Kjo nismë u mbështet nga Presidenti aktual i Republikës Franceze, Emanuel MaKron, i cili e reformoi atë në maj 2022.

Në Samit, liderët e BE-së miratuan një Deklaratë për Marrëveshjen e re Evropiane për Konkurrueshmërinë, e cila thekson

NË FOKUS TË PARLAMENTIT EVROPIAN

www.europarl.europa.eu

Seanca plenare 13 - 19 nëntor 2024

Deputetët në seancën plenare me 371 vota ranë dakord që të shtyhet edhe për një vit zbatimi i Rregullores për Shpyllëzimin.

Parlamenti Evropian miratoi kërkesat për Konferencën e OKB-së për Ndryshimet Klimatike COP29, e cila synon të përcaktojë një objektiv të ri kolektiv për financimin e veprimeve klimatike. Në rezolutën e miratuar me 429 vota, PE u bëri thirrje vendeve anëtare për një objektiv të ri të financimit kolektiv për vitin 2025, në përputhje me parimin ndotësi paguan dhe do të bazohet në burime të ndryshme financimi publike, private dhe inovative.

Eurodeputetët kanë bërë thirrje për sanksione më të synuara të BE-së kundër të ashtuquajturës "flota hije" e Rusisë, e cila siguron një litar kryesor financiar për luftën e Moskës në Ukrainë. Në një rezolutë të miratuar më 14 janar, Parlamenti Evropian bëri thirrje për masa më të synuara në paketën e ardhshme të sanksioneve të BE-së, duke përfshirë anijet, pronarët e tyre, operatorët, menaxherët, llogaritë, bankat dhe kompanitë e sigurimeve, pastaj një ulje të çmimeve të naftës dhe naftës, produkteve dhe ndalimin e importit të lëndëve djegëse fosile ruse në vendet anëtare të BE-së. Shumica e liderëve të grupeve politike konfirmuan mbështetjen e tyre të vendosur për Ukrainën.

Me rastin e përkujtimit të Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Grave, si pjesë e fushatës Orange the World, Presidentja Roberta Mezzola theksoi punën e arritur nga Parlamenti Evropian, veçanërisht në miratimin e legjislacionit për të luftuar dhunën ndaj grave dhe në familje. dhuna, kriminalizimi i formave të shumta të abuzimit online dhe offline, në nivel evropian, dhe se PE duhet ta marrë këtë rrugë më tej.

Seanca plenare 26-28 nëntor 2024

Eurodeputetët, me 370 vota, mbështetën mandatin e dytë të Ursula von der Leyen si Presidente e Komisionit Evropian, së bashku me ekipin e ri të Komisionit dhe programin e KE.

Eurodeputetët miratuan Buxhetin për vitin 2025 me 418 vota. Buxheti paraprakisht ishte miratuar nga Këshilli më 25 nëntor të këtij viti.

Eurodeputetët miratuan me 660 vota rreth 116 milionë euro ndihmë nga Fondi i Solidaritetit të BE-së, për të mbështetur financiarisht rimëkëmbjen e Italisë dhe Gjermanisë nga përmbytjet në 2024.

Parlamenti Evropian me 444 vota miratoi një rezolutë që dënon zgjedhjet parlamentare të mbajtura më 26 tetor në Gjeorgji, vend kandidat për në BE, sepse nuk janë as të lira dhe as të drejta.

Parlamenti Evropian miratoi tre rezoluta për çështjet e të drejtave të njeriut: Rezoluta e Hong Kongut - miratuar me 473 vota (për aktivistët e dënuar sipas ligjit të sigurisë kombëtare të Kinës); Rezoluta për Iranin - për të cilën votuan 562 deputetë (kundër shtypjes sistematike të grave) dhe Rezoluta për Kamboxhia - me 492 vota (kundër shtypjes së shoqërisë civile dhe sindikatave).

Në rezolutën e miratuar me 390 vota, eurodeputetët u bënë thirrje vendeve anëtare të BE-së të forcojnë më tej sanksionet kundër Bjellorusisë, Koresë së Veriut dhe Iranit (sanksione të mëtejshme ndaj vendeve që ofrojnë ndihmë ushtarake për Rusinë) dhe të forcojnë mbështetjen ushtarake për Ukrainën.

PARASHIKIMI EKONOMIK VJESHTOR I KOMISIONIT EVROPIAN

Në parashikimin vjeshtor të Komisionit Evropian më 15 nëntor të këtij viti, në parashikimin e vjeshtës për vitin 2024, shpalli perspektivat ekonomike të BE-së. Theksohet se pas një periudhe të gjatë stagnimi, ekonomia e BE-së shënon rritje modeste, ndërsa në të njëjtën kohë vijon ulja e normës së inflacionit.

Në raport, Komisioni Evropian parashikon rritjen e PBB-së në vitin 2024 në 0.9% në nivelin e të gjithë BE-së dhe nga 0.8% në Eurozonë.

Për vitin e ardhshëm 2025 parashikohet rritje ekonomike prej 1.5% në BE dhe 1.3% në Eurozonë, ndërsa për vitin 2026 parashikohet një rritje e PBB-së prej 1.8% në nivel të gjithë bllokut dhe prej 1.6% në Eurozonë.

Përsa i përket normës së inflacionit, në fund të vitit 2024 parashikohet një rënie në nivel të BE-së nga 6.4% e vitit të kaluar në 2.6%, dhe në dy vitet e ardhshme parashikohet një rënie e mëtejshme në 2.4% në 2025 dhe 2.0% në 2026.

Për Eurozonën, Komisioni parashikon një ulje të inflacionit nga 5.4% e vitit të kaluar në 2.4% këtë vit, në 2.1% në 2025 dhe në 1.9% në 2026.

Raporti vë në dukje se pas rritjes së përtërirë në tremujorin e parë të 2024, ekonomia e BE-së vazhdoi të rritet gjatë tremujorit të dytë dhe të tretë me një ritëm të kufizuar, por të qëndrueshëm.

Punësimi dhe pagat reale vazhduan të rriteshin, megjithëse konsumi i familjeve mbeti i kufizuar si rezultat i kostove të larta të jetesës, rritjes së pasigurisë nga goditjet e mundshme të reja ekstreme dhe stimujve për të kursyer me norma interesi më të larta.

Në përgjithësi, konsumi i brendshëm parashikohet të nxisë më tej rritjen ekonomike. Në vitin 2025 dhe 2026, eksportet dhe importet pritet të rriten me të njëjtin ritëm, duke nënkuptuar një kontribut neutral të tregtisë neto në rritje.

Komisioni Evropian publikon parashikime gjithëpërfshirëse ekonomike dy herë në vit në pranverë dhe vjeshtë, duke mbuluar një gamë të gjerë variablash makroekonomikë dhe fiskalë për të gjitha vendet anëtare të BE-së, vendet kandidate, shtetet e EFTA-s dhe ekonomitë e tjera të mëdha të tregut dhe në zhvillim.

[Autumn 2024 Economic Forecast \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/autumn-2024-economic-forecast)

VJENA: VITI I DEMOKRACISË

Vjena është "Kryeqyteti European i Demokracisë" 2024/2025. Në kryeqytetin e Austrisë ka nisur zyrtarisht Viti i Demokracisë. Titulli jepet nga organizata "Kryeqyteti Evropian i Demokracisë" dhe Vjena, ashtu si Barcelona, e fitoi çmimin për herë të dytë.

Në procesin e përzgjedhjes, Vjena mundi shtatë qytete kandidate dhe në dymbëdhjetë muajt e ardhshëm do të merret intensivisht me temën e demokracisë dhe pjesëmarrjes së qytetarëve në vendimmarrje.

Titulli i kryeqytetit evropian të demokracisë është një njohje e përkushtimit të Vjenës në fushën e demokracisë dhe pjesëmarrjes së qytetarëve në proceset demokratike, por paraqet edhe një detyrë për të vazhduar dhe zhvilluar vazhdimisht këtë rrugë. "Demokracia nuk duhet marrë si e mirëqenë, është një projekt i përbashkët që duhet ta rinovojmë dita-ditës", tha kryetari Michael Ludwig.

Në kuadër të vitit të demokracisë do të sigurohen mjete për realizimin e projekteve të caktuara. Është paralajmëruar edhe përgatitja e "Strategjisë Demokratike të Vjenës" me

pjesëmarrjen e sektorit civil. Janë planifikuar edhe ngjarje për shkëmbimin ndërkombëtar të modeleve të ndryshme të demokracisë. Përveç kësaj, fokusi do të jetë kryesisht në temën e "lajmeve të reme".

<https://capitalofdemocracy.eu/>

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

Më 18 nëntor 2024, në selinë e Parlamentit Evropian në Bruksel, kryetari i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë së Veriut, Afrim Gashi, ka takuar kryetaren e Parlamentit Evropian, Roberta Metzola. Në takim, Gashi ka falënderuar për mbështetjen e fuqishme të perspektivës evropiane të vendit tonë, të cilën e jep në vazhdimësi Parlamenti Evropian dhe veçanërisht presidenti Metzola, dhe shprehu pritjen që ajo të vazhdojë deri në anëtarësimin e plotë të vendit në BE.

Në kuadër të vizitës, Gashi u takua me raportuesin për Republikën e Maqedonisë së Veriut në Komisionin për Politikë të Jashtme, Thomas Weitz. Në takim, Gashi ka shprehur shpresën se Rezoluta, të cilën Weitz do ta përgatisë si reporter, do të pasqyrojë gjendjen reale.

Në takimin me Thijs Ruten, korrespondent në hije për Republikën e Maqedonisë së Veriut, presidenti Gashi e njohu bashkëbiseduesin me zhvillimet aktuale të planit të integritimit evropian të vendit. Bashkëbiseduesit theksuan se BE-ja duhet të dërgojë një mesazh të qartë dhe të fortë në këtë moment kritik për të filluar hapjen e kapitujve, sepse në këtë mënyrë qytetarët do të marrin vizionin e pritur për zhvillimin e mëtejshëm të vendit.

www.sobranie.mk

Kryetari i Kuvendit Afrim Gashi më 13 nëntor 2024 ka qëndruar për një vizitë kthyesë në Republikën e Shqipërisë, në krye të një delegacioni të përbërë nga deputetet Julia Tushevska dhe Feride Haxhiu, deputete të Grupit Parlamentar të Kuvendit për bashkëpunim me Kuvendin e Republikës së Shqipërisë. Në takimin me Kryetarin e Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, Elisa Spiropalin, u theksua bashkëpunimi i jashtëzakonshëm dhe dinamik i dy vendeve, me takime të shumta të zhvilluara në të gjitha nivelet, i cili është tregues dhe shembull i bashkëpunimit cilësor mes dy vendeve.

Delegacioni i Kuvendit, i kryesuar nga presidenti Gashi, u prit edhe nga Presidenti i Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj, gjatë të cilit ndanë pikëpamjet për sfidat rajonale, modalitetet të bashkëpunimit dypalësh mes dy vendeve.

Më 12 nëntor 2024, ish-kongresmenët David Skaggs dhe Bill Flowers, si dhe përfaqësues të administratës së Kongresit të SHBA-së dhe IRI-së zhvilluan takim të përbashkët me kryetarin e Kuvendit Afrim Gashi dhe me nënkryetarët Antonijo Milloshoski, Vesna. Bendevska dhe Jovan Mitreski.

Në takim u shkëmbyen mendime për proceset demokratike, normat etike dhe dialogun mes deputetëve të formave të ndryshme politike në legjislaturën tonë, si dhe për përvojat e atij plani në Kongresin Amerikan.

Në takimin me sekretaren e përgjithshme të Kuvendit, Marina Dimovska dhe deputetët e sekretarit të përgjithshëm Nikolla Gjoshevski, Boban Stojanoski dhe Ibush Jusufi, u theksua bashkëpunimi dhe mbështetja e vazhdueshme e IRI-së, veçanërisht me Shërbimin që është bartës i kujtesa institucionale e Kuvendit.

AKTIVITETET PARLAMENTARE LIDHUR ME ÇËSHTJET EVROPIANE

Më 8 nëntor të këtij viti, Komisioni për Çështje Evropiane mbajti dëgjim publik për Agjendën e Reformës së Qeverisë (2024-2027), e cila i referohet Planit të Rritjes së Komisionit Evropian. Nënkrjetari i Kuvendit dhe kryetar i Komisionit për Çështje Evropiane, Antonijo Milloshoski, theksoi se Bashkimi Evropian ka zhvilluar një plan gjithëpërfshirës për rritje, me qëllim të forcimit ekonomik dhe stabilitetit të vendeve anëtare dhe atyre që aspirojnë anëtarësimin e plotë. Në seancë folën edhe Presidentja e Republikës së Maqedonisë së Veriut, Gordana Siljanovska-Davkova, ambasadori i Bashkimit Evropian, Mihaljs Rokas dhe ministri i Çështjeve Evropiane, Orhan Murtezani.

Më 5 nëntor 2024, anëtarët e Komisionit për Çështje Evropiane, deputetët Mimosa Musa dhe Mitko Trajchuleski, morën pjesë në takimin e njëzetë të Konferencës së Komisioneve Parlamentare për Çështje Evropiane të vendeve të përfshira në Stabilizim dhe Asociim të Evropës Juglindore. COSAP) proces. Fokusi i Konferencës ishte politika e zgjerimit të BE-së: Rruga përpara dhe bashkëpunimi rajonal në Ballkanin Perëndimor. Në Konferencë u miratua me konsensus një deklaratë e përbashkët në drejtim të bashkëpunimit të mëtejshëm rajonal ndërmjet shteteve, duke specifikuar hapat dhe iniciativat konkrete për realizimin e proceseve integruese evropiane.

Kryetari i Komisionit për Politikë të Jashtme dhe Tregti të Jashtme, Musa Xhaferi dhe anëtarët e këtij trupi punues, më 26 nëntor të këtij viti, në Kuvend kanë zhvilluar një takim me Delegacionin e Komisionit për Punë të Jashtme, nga Kuvendi i Kosovës. Republika Çeke, e udhëhequr nga deputeti Radek Vondracek, zëvendëskryetar i Komisionit. Xhaferi dhe Wondarcek shkëmbyen mendime për procesin e gjatë integrues të vendit tonë, për pengesat në atë rrugë, si dhe për mbështetjen e vendeve mike tashmë anëtare të Bashkimit Evropian, përfshirë Çekinë. Takimin me delegacionin e kanë pasur edhe anëtarët e Grupit Parlamentar të Kuvendit për bashkëpunim me Parlamentin e Republikës Çeke.

Delegacioni i përbërë nga deputetët Jovana Trenchevska dhe Mimoza Musa, sekretarja e përgjithshme Marina Dimovska, punonjës të Shërbimit Parlamentar, më 26 dhe 27 nëntor të këtij viti vizituan Kuvendin e Suedisë. Qëllimi i vizitës ishte shkëmbimi i përvojave për rolin e parlamenteve në Mekanizmin për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut – Rishikimi Universal Periodik (UPR), në kuadër të Këshillit për të Drejtat e Njeriut të Kombeve të Bashkuara.

Sekretarja e Përgjithshme Dimovska realizoi takim me zëvendëssekretaren e përgjithshme të Rigsdagut suedez, Christina Swartz, që është një moment i rëndësishëm për thellimin e bashkëpunimit ndërmjet dy parlamenteve, me qëllim të forcimit të mëtejshëm të kapaciteteve institucionale të Kuvendit.

BUXHETI I BE-së PËR VITIN 2025

Më 16 nëntor 2024, Parlamenti Evropian dhe vendet anëtare të BE-së arritën një marrëveshje për Buxhetin e Bashkimit Evropian për vitin 2025, i cili, sipas propozuesit të tij, Komisionit Evropian, fokusohet në prioritetet kryesore politike të bllokut dhe në kontekstin aktual gjeopolitik.

Me marrëveshjen e arritur, detyrimet totale në Buxhetin e BE-së për vitin 2025 janë përcaktuar në mbi 199.44 miliardë euro, dhe pagesat totale të planifikuara rreth 155.2 miliardë euro.

Sipas rregullave të BE-së, "angazhimet" janë premtime ligjërish të detyrueshme për të shpenzuar para për aktivitetet e kryera gjatë disa viteve financiare, ndërsa "disbursimet" mbulojnë kostot që rrjedhin nga angazhimet

në buxhetin e BE-së në vitet aktuale ose të mëparshme financiare.

Nga gjithsej mjetet në buxhet, 800.5 milionë euro janë planifikuar për të mbuluar nevojat e paparashikuara të BE-së. Në Buxhet, përqindja më e madhe, pra rreth 78 miliardë euro, ndahet për angazhimet në zërin "Kohezioni, qëndrueshmëria dhe vlerat", mbi 56.7 miliardë për "Burimet natyrore dhe mjedisi", gati 21.5 miliardë për "Tregu i vetëm, Inovacionet" dhe dixhitalizimi, 16,3 miliardë për "Fqinjësia dhe bota", mbi 12,8 miliardë për "Administratën Publike", 4,8 miliardë për "Migracioni dhe Menaxhimi i Kufirit", mbi 2.6 miliardë për "Sigurinë dhe Mbrojtjen" dhe gati 6.7 miliardë për qëllime speciale.

Pas arritjes së marrëveshjes, Parlamenti Evropian dhe Këshilli i BE-së kanë 14 ditë kohë për të miratuar zyrtarisht Buxhetin e harmonizuar. Buxheti është miratuar nga Këshilli dhe Parlamenti Evropian gjatë seancës plenare nga 26 deri më 28 nëntor të këtij viti.

Miratimi i Buxhetit Vjetor kërkon një shumicë të cilësuar në Këshillin e BE-së.

<https://www.consilium.europa.eu>

GRANTET STRUKTURALE PËR ORGANIZATAT NDËRKOMBËTARE TË RINISË

Këshilli i Evropës ripohon rëndësinë e sektorit civil në përmirësimin e proceseve demokratike dhe ushtrimin e të drejtave të njeriut. Kjo u theksua në deklaratën përfundimtare të Samitit të 4-të të Krerëve të Shteteve dhe Qeverive në Këshillin e Evropës, mbajtur në maj 2023.

Samiti vendosi të prezantojë konceptin e perspektivave rinore në organizatën ndërqeveritare, duke marrë parasysh përfitimet e pjesëmarrjes së të rinjve. Aktivizmi rinor në procesin e vendimmarrjes përmirëson efektivitetin e reformave publike dhe forcon institucionet demokratike përmes dialogut të hapur.

Fondacioni Evropian i Rinisë forcoi aktivitetet e tij në gjetjen e mënyrave për të rritur bashkëpunimin e organizatave rinore në mënyrë që të sigurojë kontributin në misionin e Këshillit të Evropës. Qëllimi i tij kryesor është të përmirësojë bashkëpunimin ndërkombëtar të të rinjve për të ruajtur paqen dhe për të ushtruar liritë dhe të drejtat themelore të njeriut. Një nga masat e miratuara të Komitetit të Programit Rinor, në këtë rast në nëntor 2024, është rritja e granteve strukturore për organizatat dhe rrjetet rinore ndërkombëtare 2024-2025 me 23,4% grant vjetor.

Rritja e granteve u nxit nga dëshira për të aktivizuar të rinjtë në organizatë. Qëllimi është rritja e kontributit të organizatave ndërkombëtare në prioritetet e Këshillit të Evropës, duke inkurajuar të rinjtë dhe zhvillimin e mëtejshëm të veprimeve të tyre.

<https://www.coe.int/en/web/>

NDRYSHIMET E RREGULLORES EVROPIANE KUNDËR SHPYLLJEVE

Këshilli i Bashkimit Evropian më 20 nëntor 2024 ripohoi mbështetjen e tij për ndryshimet e propozuara të Rregullores kundër shpyllëzimit. Ndryshimet parashikojnë shtyrjen e aplikimit edhe për 12 muaj, si “mënyra më e mirë për të garantuar sigurinë juridike për të gjithë palët e interesuara”.

Kjo vonesë do t'i lejojë vendet e BE-së, vendet jo anëtare të BE-së dhe kompanitë të jenë plotësisht të përgatitura për të përmbushur detyrimet e tyre sipas Rregullores që mallrat e shitura në tregun evropian ose të eksportuara jashtë BE-së prodhohen pa u shkatërruar zona pyjore. Dispozita kryesisht zbatohet për produktet e drurit, kakaon, sojen, vajin e palmës, kafënë dhe gomën.

Këshilli i BE-së thekson se ndryshimet nuk do të ndikojnë në mënyrë thelbësore rregullat e parashikuara për minimizimin e kontributit të bllokut në shkatërrimin dhe degradimin e pyjeve në mbarë botën.

Rregullorja kundër shpyllëzimit hyri në fuqi më 29 qershor 2023 dhe sipas rregullave aktuale duhej të hynte në fuqi më 30 dhjetor 2024.

Për të hyrë në fuqi në kohë, ndryshimet e propozuara duhet të miratohen dhe publikohen në Gazetën Zyrtare të BE-së përpara datës 30 dhjetor 2024.

Deputetët më parë i mbështetën ndryshimet. Hapi tjetër është që përfaqësuesit e Këshillit të BE-së dhe Parlamentit Evropian të harmonizojnë dhe miratojnë tekstin përfundimtar të amendamenteve të propozuara të Rregullores.

ÇRRENJA E DHUNËS NDAJ GRAVE

Me rastin e Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e Dhunës ndaj Grave - 25 Nëntor, në deklaratën e përbashkët të Komisionit Evropian dhe Përfaqësueses së Lartë të BE-së për Punët e Jashtme dhe Sigurinë, theksohet se të gjitha format e dhunës ndaj grave përfaqësojnë shkelje të drejtave të njeriut dhe cenim i vlerave bazë të Bashkimit Evropian.

Është konfirmuar angazhimi për çrënjësosjen e menjëhershme të dhunës ndaj grave dhe vajzave në bashkëpunim me vendet partnere, shoqërinë civile, grupet e të drejtave të grave dhe mbrojtësit e të drejtave të njeriut.

Më tej u theksua se gratë në mbarë botën vazhdojnë të vuajnë dhunë të patregueshme fizike, seksuale, psikologjike dhe ekonomike, si jashtë dhe online.

Pas aderimit në Konventën e Stambollit, e cila përfshin standardet më ambicioze dhe gjithëpërfshirëse për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, Bashkimi Evropian këtë vit miratoi ligjin e parë për luftimin efektiv të dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, si një shtesë në legjislacionin ekzistues në shtetet anëtare.

Komisioni Evropian u bën thirrje të gjitha vendeve anëtare që të zbatojnë shpejt këto masa të rëndësishme.

NON.
NO.
NEIN.

SAY NO!
STOP VIOLENCE
AGAINST WOMEN

<https://ec.europa.eu/commission>
<https://south.euneighbours.eu/news>

ARSIMI DHE SPORTI PËRMES ERASMUS+

Më 19 nëntor të këtij viti, Bashkimi Evropian mori vendim për të ndarë rreth 5 miliardë euro në kuadër të programit Erasmus+, për të mbështetur shkëmbimin e studentëve jashtë vendit dhe partneritetet për bashkëpunim në arsim, trajnim, rini dhe sport për vitin e ardhshëm 2025 dhe shpalli një konkurs për projekte për pjesëmarrje në shpërndarjen e fondeve.

Institucionet publike dhe private në fushën e arsimit, trajnimit, rinisë dhe sportit nga Maqedonia e Veriut, e cila mbulohet nga programi Erasmus+ së bashku me të 27 anëtarët e BE-së, tre vendet e EFTA-s - Islanda, Lihtenshtajni, kanë të drejtë të marrin pjesë në projekt konkurrencës dhe Norvegjisë, si dhe Serbisë dhe Turqisë.

Shuma e fondeve për vitin e ardhshëm është 6.5% më e lartë se konkurrenca për vitin 2024.

Që nga krijimi i programit Erasmus+ në vitin 1987, BE-ja deri më tani ka mbështetur financiarisht mbi 16 milionë pjesëmarrës në gara. Erasmus+ është më tej i përkushtuar për të mbështetur individët me më pak mundësi, prandaj fokusi është tek nisma "Evropa në lëvizje", e cila vendos synime ambicioze për rritjen e lëvizshmërisë dhe pjesëmarrjes mbi të gjitha për grupet e nënpërfaqësuar.

Përveç kësaj, Erasmus+ vazhdon të mbështesë modele të ndryshme bashkëpunimi, si plani i "diplomës evropiane", pra njohja e kualifikimeve të fituara jashtë kufijve të vendit të origjinës dhe nxitja e bashkëpunimit ndërmjet institucioneve të arsimit të lartë dhe shkëmbimeve studentore si pjesë e përpjekjeve për të ndërtuar një sistem arsimor evropian më të integruar.

<https://ec.europa.eu/commission/>

SHPËRDORIMI I ANTIBIOTIKËVE

18 Nëntori është Dita Evropiane e Ndërgjegjësimit për Antibiotikët. Kujdesi Shëndetësor dhe Social kujton rëndësinë se kur dhe si përdoren antibiotikët dhe pse përdorimi i tyre i përgjegjshëm është kaq i rëndësishëm.

Bashkimi Evropian duhet të marrë masa urgjente dhe vendimtare në luftën kundër rezistencës ndaj agjentëve antimikrobikë, theksoi Qendra Evropiane për Parandalimin dhe Kontrollin e Sëmundjeve (ECDC).

"Midis 2019 dhe 2023, përdorimi i antibiotikëve në BE u rrit me 1 për qind, duke u larguar nga objektivi i reduktimit prej 20 për qind", i cili është rekomandimi i BE-së, tha Qendra Evropiane në një

deklaratë.

Rezistenca ndaj agjentëve antimikrobikë – të tillë si antibiotikët, ilaçet antivirale, antifungale dhe antiparazitare që përdoren për trajtimin e infeksioneve të njerëzve – është një kërcënim për shëndetin publik dhe veçanërisht për pacientët në spitale, theksoi ECDC.

Qendra rekomandon veprim në tre drejtime: parandalimin dhe kontrollin e infeksioneve, veçanërisht duke përmirësuar higjienën e duarve, duke marrë parasysh përdorimin e agjentëve antimikrobikë dhe zhvillimin e agjentëve të rinj të tillë.

<https://www.oecd.org/>

RREZIQET NGA APLIKIMI I INTELIGJENCES ARTIFICIAL

Komiteti Ekonomik dhe Social Evropian (EESC) identifikon disa rreziqe kryesore që vijnë nga inteligjenca artificiale, duke theksuar nevojën për një qasje më gjithëpërfshirëse dhe gjithëpërfshirëse, duke i dhënë përparësi mbikëqyrjes njerëzore dhe duke përfshirë partnerët socialë në vendosjen e inteligjencës artificiale. Komiteti paralajmëron se përparimet në inteligjencën artificiale mund të çojnë në humbje të konsiderueshme të vendeve të punës dhe pabarazi më të mëdha nëse nuk menaxhohen siç duhet. Automatizimi dhe vendimmarrja algoritmike mund të minojnë sigurinë e punës, të rrisin intensitetin e punës dhe të zvogëlojnë autonominë e punonjësve.

Kjo mund të dëmtojë shëndetin mendor dhe kushtet e punës, veçanërisht nëse sistemet e AI përdoren për mbikëqyrjen e vendit të punës, duke monitoruar punonjësit vazhdimisht me tregues të performancës që janë të vështira për t'u sfiduar.

Kjo mungesë drejtësie është e komplikuar nga paqartësia e shumë sistemeve të AI, duke e bërë të vështirë për individët të sfidojnë vendimet që ndikojnë në jetën e tyre profesionale.

Transparenca në vendimmarrjen e AI dhe respektimi i parimeve është thelbësore, duke siguruar që IA në shërbimet publike të plotësojë dhe jo të zëvendësojë kontributin njerëzor.

<https://www.euractiv.com>

DANIMARKA DHE SUEIDIA ME STRATEGJI TË REJA TË SHKENCËS JETËSORE

Danimarka synon të ndajë 53 milionë euro në periudhën 2024-2027 për sektorin e shkencës së jetës. Qeveria e Suedisë propozon rritjen e buxhetit të sektorit kërkimor me 565 milionë euro për periudhën 2025-2028.

Strategjitë e reja të shkencave të jetës në Danimarkë dhe Suedi ndajnë qëllimin e forcimit të sektorit, rritjen e konkurrencës evropiane dhe përfitimin e pacientëve.

Qëllimi i strategjisë daneze është të zgjerojë rritjen ekonomike të sektorit dhe të dyfishojë eksportet daneze të shkencave të jetës nga 23 miliardë euro në 2023 në 46 miliardë euro në 2030. Strategjia ka 5 fusha prioritare dhe ajo duhet të miratohet nga parlamenti kombëtar. Pesë fushat variojnë nga mbështetja e kompanive "të qëndrueshme" të shkencave të jetës dhe rritja e përdorimit të të dhënave shëndetësore, inteligjencës artificiale dhe inovacionit për të kryer kërkime

"përparuese" në trajtime më të mira deri në promovimin e përdorimit të zgjidhjeve dhe ilaçeve inovative dhe efektive të kujdesit shëndetësor, tërheqjen e investimeve të huaja dhe duke qenë kështu një lojtar i fortë në BE.

Qëllimi i strategjisë së Suedisë është të arrijë një "përpjekje të përbashkët për përsosmëri, konkurrencë afatgjatë dhe rritje të përfitimit të pacientit". Strategjia përcakton 30 objektiva të reja pune në tetë fusha. Ai përfshin zgjerimin e bashkëpunimit dhe partneriteteve në nivel lokal, në veri, por edhe në BE dhe globalisht, rritjen e numrit të provave klinike, përmirësimin e përdorimit të të dhënave shëndetësore dhe krijimin e një infrastrukture kombëtare për të dhënat dixhitale të shëndetit.

<https://www.euractiv.com>

PROJEKTE TË REJA PËR ZHVILLIM Ushtarak të BE-së

Fondi Evropian i Mbrojtjes (EDIRPA) këtë vit ka marrë 298 propozime të reja për zhvillimin e fondeve me aplikim ushtarak, që paraqet numrin më të madh të projekteve të pranura në tre vitet e fundit.

1.1 miliardë euro fonde të BE-së janë planifikuar për të mbështetur zhvillimin e gjeneratës së ardhshme të mjeteve luftarake të blinduara për këmbësorinë, kundërmasave kundër raketave hipersonike dhe llojeve të ndryshme të sistemeve ajrore dhe tokësore pa pilot. Ndër projektet e mbështetura do të jenë kërkimet mbi teknologjinë autonome të pastrimit të minave, komunikimet e sigurta hapësinore dhe një gjeneratë e re helikopterësh dhe avionësh mallrash me madhësi mesatare.

propozuara sipas arritjeve shkencore. "Komisioni do të përdorë edhe mendimin e ekspertëve të pavarur përpara se të shpallë vendimet e tij në maj të vitit të ardhshëm", thuhet në njoftim.

Projektet e përzgjedhura EDIRPA përfshijnë 20 shtete anëtare, disa prej të cilave do të angazhohen në projekte të përbashkëta të prokurimit të mbrojtjes për herë të parë. Kjo pasqyron rolin e EDIRPA në inkurajimin e bashkëpunimit midis shteteve anëtare për të adresuar boshllëqet kritike të aftësive, veçanërisht ato të përkeqësuar nga transferimi i produkteve të mbrojtjes në Ukrainë. Mesatarisht, gjashtë shtete anëtare marrin pjesë në çdo projekt - dyfishi i kërkesës minimale ligjore të tre vendeve anëtare - duke treguar interes për një qasje më të unifikuar evropiane për prokurimin e mbrojtjes.

<https://defence-industry-space.ec.europa.eu>

DIREKTIVE E BE-SË PËR SIGURIMIN E MJETEVE MOTORIKE

Më 15 nëntor të këtij viti, Komisioni Evropian i dha Portugalisë dhe pesë vendeve të tjera anëtare një afat prej dy muajsh për të transpozuar plotësisht direktivën e BE-së për sigurimin e automjeteve motorike në legjislacionin kombëtar.

Komisioni Evropian tha se vendosi të dërgojë opinione të arsyetuara në Portugali, Bullgari, Spanjë, Letoni, Maltë dhe Rumani sepse këto shtete anëtare "nuk e kanë njoftuar Komisionin për transpozimin e plotë në ligjin kombëtar të Direktivës së amenduar të Sigurimeve Motorike".

Afati i fundit për transpozimin nga BE-ja në legjislacionin kombëtar ishte 23 dhjetor 2023. Më 25 janar të këtij viti, Komisioni Evropian u dërgoi një letër njoftimi zyrtar këtyre vendeve anëtare, por nuk mori një

përgjigje të kënaqshme.

Duke qenë se ky afat i ri nuk u respektua, Komisioni përsëri insistoi që Bullgaria, Spanja, Letonia, Malta, Portugalia dhe Rumania kanë tani dy muaj për t'u përgjigjur dhe për të miratuar masat e nevojshme.

Direktiva e Sigurimeve Motorike synon të forcojë mbrojtjen e viktimave të aksidenteve rrugore në të gjithë BE-në. Ky amendament sqaron qëllimin e kësaj mbrojtjeje, lehtëson monitorimin e sigurimit të detyrueshëm të mjeteve motorike dhe krijon një mekanizëm për kompensimin e viktimave në rast të falimentimit të siguruesit përgjegjës. Gjithashtu e bën më të lehtë për të siguruarit të ndërrojnë kompanitë e sigurimit, duke garantuar trajtim të barabartë dhe jodiskriminues të dëmeve.

<https://www.euractiv.com>

KOSTOT E KUJDESIT SHËNDETËSOR NË EVROPË

Në vitin 2022, në vendet e Bashkimit Evropian nevojiteshin mesatarisht 3685 euro për kosto shëndetësore për banor në nivel vjetor. Krahasuar me vitin 2014, kur kostot ishin rreth 2658 euro, deri në vitin 2022 është shënuar një rritje prej 38.6%. Sipas të dhënave statistikore, tarifa mesatare më e lartë ishte në Luksemburg me rreth 6590 euro për individ. Në vend të dytë renditet Danimarka me 6110 euro, e ndjekur nga Irlanda me 5998 euro. Kostot mesatare minimale janë realizuar në Rumani 858 euro, Bullgari 990 euro dhe Poloni 1 137 euro.

Kostot shëndetësore në të gjitha vendet anëtare të BE-së janë rritur që nga fillimi i vitit 2014, deri në vitin 2022. Në Letoni, Lituani dhe Rumani janë shënuar rritjet më të mëdha relative prej 140,5%, 125,6% dhe 123,1%, krahasuar me vitin 2014.

Në vitin 2022 në BE, raporti i kostove aktuale të kujdesit shëndetësor ndaj PBB-së ishte 10.4%. Kostot relative më të larta u regjistruan në Gjermani - 12.6% të PBB-së, Francë me 11.9% dhe Austri me 11.2%. Tarifat e kujdesit shëndetësor në Luksemburg ishin 5.6% të PBB-së, në Rumani 5.8% dhe Irlandë 6.1%.

Vetëm 6 vende anëtare të BE-së kishin një raport më të ulët të shpenzimeve për kujdesin shëndetësor ndaj PBB-së në vitin 2022 krahasuar me vitin 2014. Rënia më e madhe u vu re në Irlandë me një rënie prej 3.4 pikë përqindjeje, Danimarka (-0.8) dhe Holanda (-0.5).

<https://ec.europa.eu/eurostat/>

Kalendari BE-së / òdhjetor 2024

1. Mbledhja e Këshillit për Punë të Jashtme, 16 dhe 27/12/2024, Bruksel;
2. Mbledhja e Këshillit të Çështjeve të Përgjithshme, 17 dhe 28/12/2024, Bruksel;
3. Sesioni Plenar i Parlamentit Evropian, 16-19/12/2024, Strasburg.

European Union Newsroom

europa.eu

Home Highlights Press releases Calendar Audiovisual Press contacts Press facilities Subscription services About the EU

CALENDAR

BROWSE FORTHCOMING EVENTS

By topic
Choose a topic

By organiser
Choose an organiser

By type
Choose a type

BY MONTH

Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat	Sun
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Lidhje të dobishme për publikimet elektronike të BE-së:

<https://publications.europa.eu/en/home>

<https://europa.eu/european-union/documents-publications>

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/brussels/parlamentarium>

KUVENDI I REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

BE QENDRA E KUVENDIT

Адреса: „11 Октомври“ бр. 10, Скопје, 1000

Телефон: +389 2 3 11 22 55 локал 414

Факс: +389 2 3 182 277

Е-пошта: nsei@sobranie.mk

Канцеларија 019

www.sobranie.mk

Projekti IPA për "Asistencë teknike për Kuvendin" u zbatua në Kuvend në periudhën nga janari 2011 deri në qershor 2012, qëllimi i përgjithshëm i të cilit ishte forcimi i kapaciteteve institucionale të Kuvendit dhe në këtë mënyrë përmirësimi i transparencës dhe llogaridhënies së tij ndaj qytetarëve. .

Në kuadër të projektit IPA është ofruar asistencë financiare dhe profesionale për ngritjen e një qendre të BE-së në Parlament.

Qëllimi i krijimit të Qendrës së BE-së është t'u ofrojë deputetëve në Kuvend dhe Shërbimit akses më të mirë në informacione lidhur me çështjet e BE-së.

Qendra e BE-së është organizativisht në kuadër të Sektorit Mbështetës të Këshillit Kombëtar për Integrimin Evropian dhe monitorimin e Integritimit Evropian.

Qendra e BE-së ka një bibliotekë me libra dhe botime nga fusha të ndryshme të politikave evropiane.

